

โครงการศึกษาการจัดทำ Model การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคม ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ **ระเบียงเศรษฐกิจภายในกรอบ GMS** เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
เอกสารประกอบการสัมมนา ชุดที่ 1

โครงการศึกษาจัดทำ Model การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

1. บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ด้วยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยี ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายมากขึ้นในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบ เพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ตามยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรม บริการ และการท่องเที่ยว มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพภายในด้านโครงข่ายคมนาคม ในพื้นที่เขตเมืองและเชื่อมโยง รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยี และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในภาคการขนส่ง

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ปัจจุบันมีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและมีโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเมียนมา สปป.ลาว กัมพูชา และสามารถเชื่อมโยงต่อไปเวียดนามและจีนตอนใต้ได้อย่างสะดวก โดยผ่านแนวระเบียงเศรษฐกิจการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion, GMS) แนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor, EWEC) แนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor, NSEC) ตามแนวเส้นทาง R9 R12 R3A R3B ทำให้ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเสมือนประตูเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวของประเทศ

คณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2561 ณ จังหวัดเพชรบูรณ์ นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้ดำเนินการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น การปรับปรุงและพัฒนาโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน การพัฒนาท่าอากาศยาน การพัฒนาระบบคมนาคมทางราง โดยให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการเร่งรัดตามขั้นตอน

คณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 ณ จังหวัดหนองคาย คณะรัฐมนตรีได้รับทราบผลการประชุมที่เสนอให้ศึกษาความเหมาะสมในการลงทุนระบบขนส่งแบบบูรณาการเพื่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 โดยให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามความจำเป็นเร่งด่วน

นอกจากนี้ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 ได้กำหนดพื้นที่ที่มีความเหมาะสมที่จะกำหนดให้เป็นระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง - ตะวันออก และภาคใต้

สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) จึงได้เห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำ Model การพัฒนาโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่งในภาพรวมของพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการ รวมถึงกฎระเบียบและการอำนวยความสะดวกเพื่อเสริมศักยภาพรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาคที่เชื่อมต่อกับระบบหลักของประเทศและอนุภูมิภาคตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ และแนวตะวันออก - ตะวันตก รวมทั้งการจัดทำแผนการพัฒนาด้านการคมนาคมในพื้นที่เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต การบริการ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และระบบโลจิสติกส์ รวมถึงสอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่ตามยุทธศาสตร์ชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1) เพื่อจัดทำภาพรวมการพัฒนาและยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ที่เชื่อมโยงในแต่ละรูปแบบการขนส่งกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวตามระยะเวลาการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

2) เพื่อให้มีฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนากระบวนขนส่งและจราจรในภูมิภาค สำหรับบูรณาการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งระดับประเทศ ระดับภาค ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับจังหวัด รวมถึงการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

3) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว พ.ศ. 2568 - 2580 ประกอบด้วย แผนงานแผนการลงทุน และการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ในแต่ละรูปแบบการขนส่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวตามระยะเวลาการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

4) เพื่อจัดทำแผนบูรณาการการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย เชื่อมโยงกับภูมิภาค ประกอบด้วย โครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมระดับจังหวัด ระดับกลุ่มจังหวัด ระดับภาคและการเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค โดยให้มีข้อมูลการพัฒนากระบวนขนส่งและจราจรในเมืองภูมิภาคด้วย

ที่มา : Asian Development Bank, 2011

รูปที่ 1.2-1 แนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

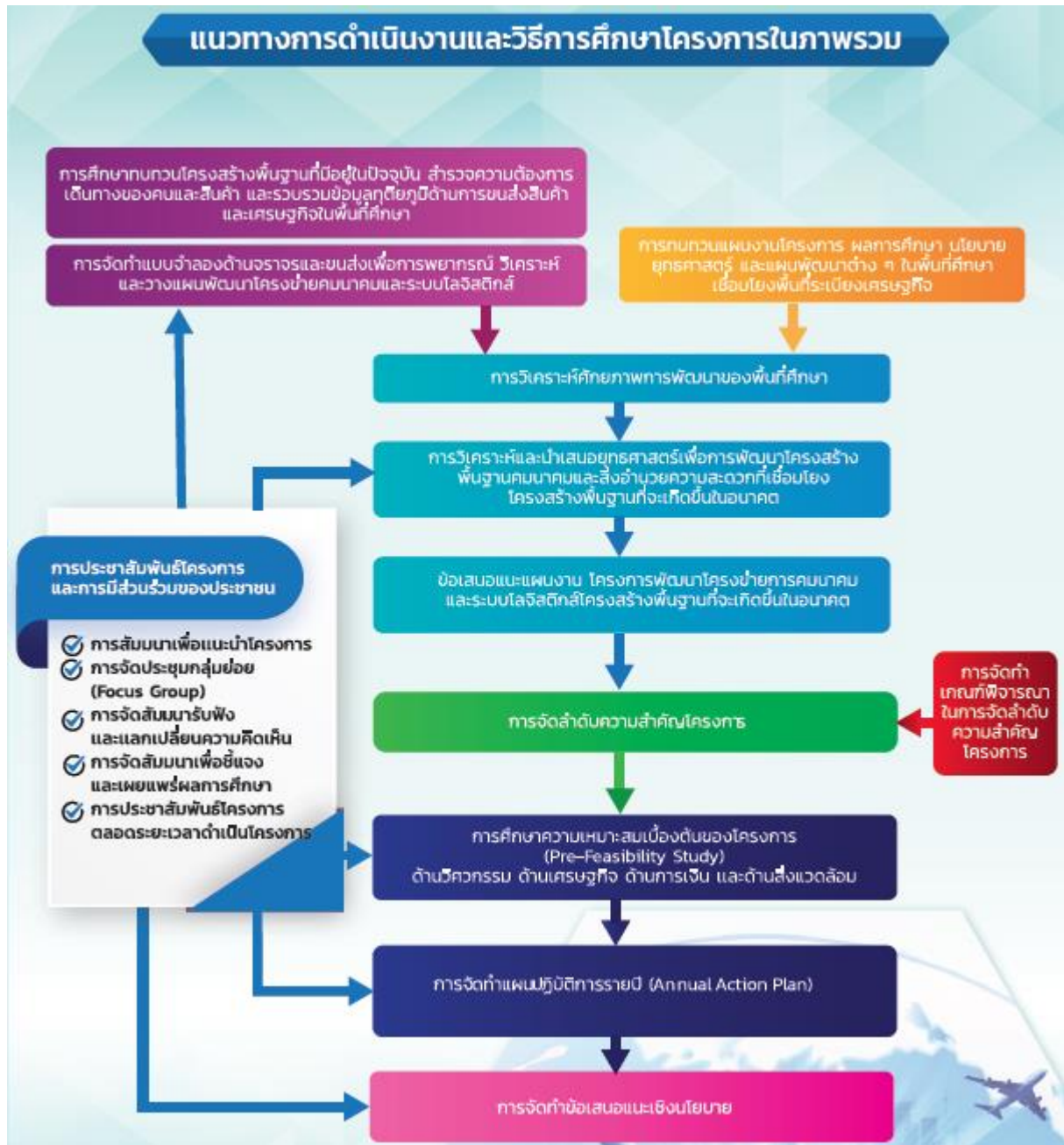
1.3 รายละเอียดการดำเนินงาน แนวทาง และวิธีการศึกษา

ในการดำเนินงานศึกษาการจัดทำ Model การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยงาน 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

- **งานส่วนที่ 1 :** จัดทำภาพรวมการพัฒนาและยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ที่เชื่อมโยงในแต่ละรูปแบบการขนส่งกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวตามระยะเวลาการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ
- **งานส่วนที่ 2 :** จัดทำแผนงาน แผนการลงทุน และการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ในแต่ละรูปแบบการขนส่งในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวตามระยะเวลาการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ
- **งานส่วนที่ 3 :** งานการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชน

การดำเนินงานศึกษาทั้ง 3 ส่วน เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สามารถนำไปเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ เชื่อมโยงกับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภายใต้กรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว และกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว รวมทั้งแผนปฏิบัติการลงทุนของโครงการ พร้อมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะช่วยให้การใช้งบประมาณด้านการคมนาคมและระบบโลจิสติกส์เกิดประโยชน์สูงสุด

ทั้งนี้ แนวทางการศึกษา ขั้นตอนต่าง ๆ แสดงดังรูปที่ 1.2-2

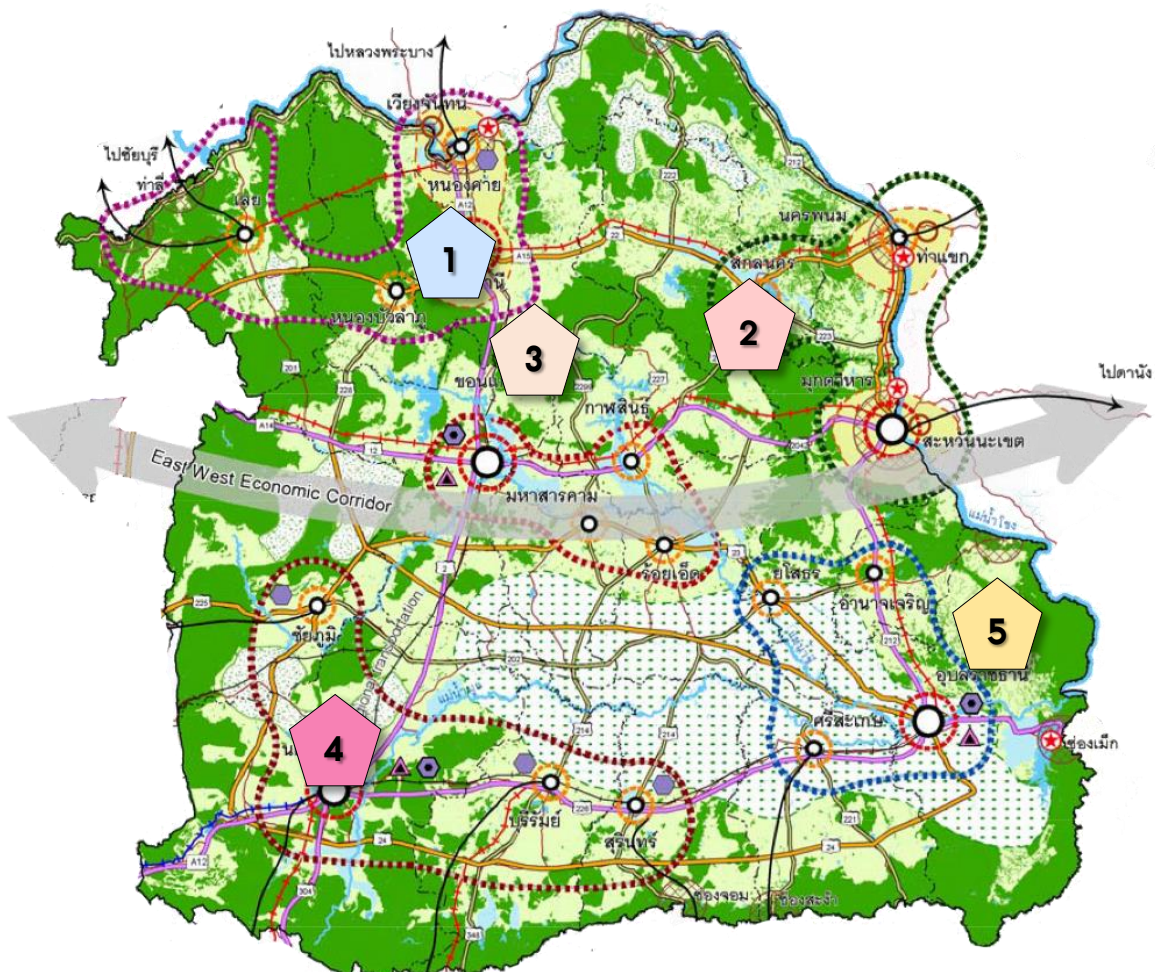

รูปที่ 1.2-2 แนวทางการดำเนินงานและวิธีการศึกษาโครงการในภาพรวม

1.4 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 พื้นที่ ดังนี้

- 1) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (จำนวน 5 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัด บึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และอุดรธานี
- 2) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (จำนวน 3 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัด นครพนม มุกดาหาร และสกลนคร
- 3) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (จำนวน 4 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม และร้อยเอ็ด
- 4) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (จำนวน 4 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัด ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ และสุรินทร์
- 5) พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (จำนวน 4 จังหวัด) ประกอบด้วย จังหวัด ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี

รูปที่ 1.2-4 พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. สรุปข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

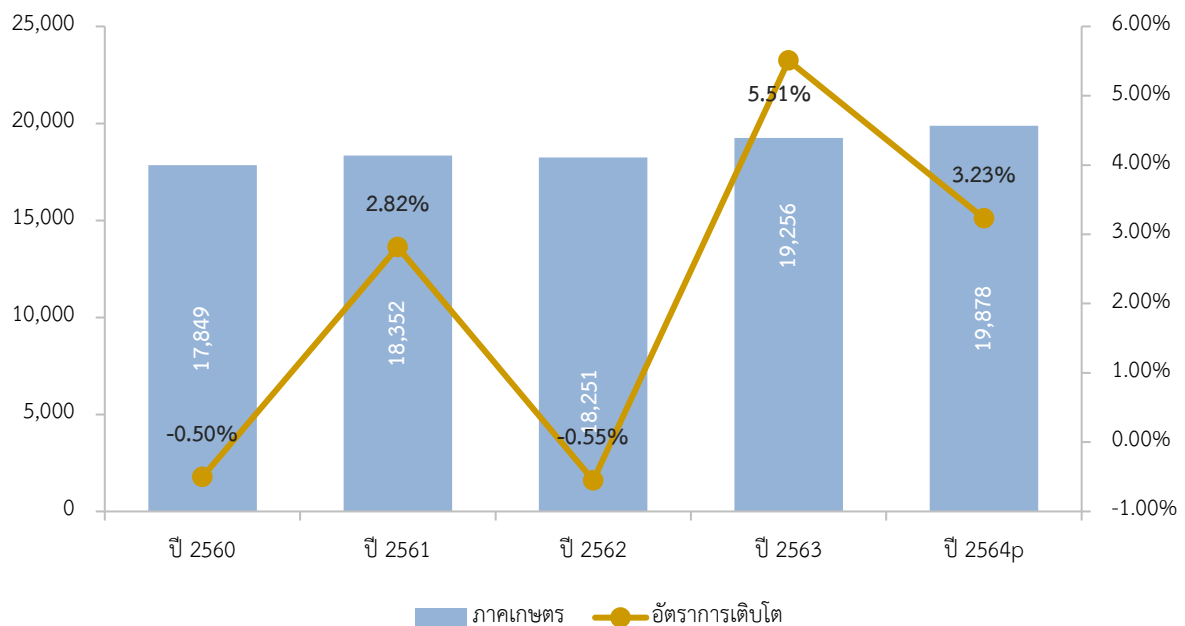
2.1 การเกษตรและผลิตภัณฑ์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร ปี พ.ศ.2564 เท่ากับ 19,878 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2563 ซึ่งมีมูลค่าผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร เท่ากับ 19,256 ล้านบาท ด้วยอัตราการเติบโตร้อยละ 3.23

ตารางที่ 2.1-1 มูลค่าด้านการเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
ช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2564

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564p
ภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดฯ	17,849	18,352	18,251	19,256	19,878
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	-0.50%	2.82%	-0.55%	5.51%	3.23%

รูปที่ 2.2-1 สัดส่วนมูลค่าด้านเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
ช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2564

2.1.1 ผลผลิตทางการเกษตร

ด้านเกษตรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีพืชเศรษฐกิจหลักสำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี/ข้าวนาปรัง อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา และข้าวโพดสัตว์เลี้ยง โดยแบ่งออกเป็น พืชไร่ ได้แก่ ข้าว (ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง) และมันสำปะหลัง และพืชสวน ได้แก่ ยางพารา อ้อยโรงงาน และน้ำมันปาล์ม

พืชไร่

1) ข้าว (ข้าวนาปีและข้าวนาปรัง) เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ในปี 2564 มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 4,283,330 ไร่ ลดลงจากปี 2563 คิดเป็นร้อยละ -0.98 เนื้อที่เก็บเกี่ยว 4,255,631 ไร่ ลดลงจากปี 2563 คิดเป็นร้อยละ -0.04 นอกจากนั้น ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีผลผลิตต่อไร่/พื้นที่ปลูกรวม 360 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2563 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.39 โดยจังหวัดที่มีผลผลิตต่อไร่สูงที่สุดคือจังหวัดมุกดาหาร 401 กิโลกรัม/ไร่ รองลงมาได้แก่ จังหวัดนครพนม (364 กิโลกรัม/ไร่) และจังหวัดสกลนคร 349 กิโลกรัม/ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1-2 ภาพรวมพื้นที่เพาะปลูกข้าว เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564
ทั้งประเทศ	69,779,604	47,026,794	67,314,347	45,150,106	30,977,600	18,639,745	444	396
ข้าวนาปี	62,437,542	38,684,085	60,093,788	36,842,965	26,423,822	13,329,299	423	345
ข้าวนาปรัง	7,342,062	8,342,709	7,220,559	8,307,141	4,553,778	5,310,446	620	637
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	39,893,516	40,557,935	38,195,311	38,702,300	13,904,238	14,397,003	349	355
ข้าวนาปี	38,593,847	38,684,085	36,908,959	36,842,965	13,190,334	13,329,299	342	345
ข้าวนาปรัง	1,299,669	1,873,850	1,286,352	1,859,335	713,904	1,067,704	549	570
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	4,325,843	4,283,330	4,257,470	4,255,631	1,520,677	1,541,774	352	360
ข้าวนาปี	4,175,735	4,128,674	4,108,732	4,102,244	1,445,201	1,464,552	346	355
ข้าวนาปรัง	150,108	154,656	148,738	153,387	75,476	77,222	503	499
นครพนม	1,547,622	1,567,191	1,512,919	1,560,089	542,485	569,830	351	364
ข้าวนาปี	1,474,372	1,479,789	1,440,193	1,473,189	503,819	524,374	342	354
ข้าวนาปรัง	73,250	87,402	72,726	86,900	38,666	45,456	528	520
มุกดาหาร	466,327	464,695	460,414	459,573	186,138	186,183	399	401
ข้าวนาปี	464,424	462,639	458,511	457,517	185,181	185,140	399	400
ข้าวนาปรัง	1,903	2,056	1,903	2,056	957	1,043	503	507
สกลนคร	2,311,894	2,251,444	2,284,137	2,235,969	792,054	785,761	343	349
ข้าวนาปี	2,236,939	2,186,246	2,210,028	2,171,538	756,201	755,038	338	345
ข้าวนาปรัง	74,955	65,198	74,109	64,431	35,853	30,723	478	471
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	10.84	10.56	11.15	11.00	10.94	11.49	100.86	108.78
ข้าวนาปี	10.82	10.67	11.13	11.13	10.96	11.86	101.26	111.08
ข้าวนาปรัง	11.55	8.25	11.56	8.25	10.57	7.23	91.54	87.63
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ทั้งประเทศ	6.20	6.00	6.32	6.21	4.91	4.95	79.19	82.48
ข้าวนาปี	6.69	6.55	6.84	6.81	5.47	5.67	81.78	86.53
ข้าวนาปรัง	2.04	1.85	2.06	1.85	1.66	1.45	81.07	78.44

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

2) มันสำปะหลัง เป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญที่ไทยเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลก มีส่วนแบ่งการตลาดในการค้าโลกถึงร้อยละ 68 สามารถทำรายได้เข้าประเทศถึงปีละ 85,000 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่จะส่งออกไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มันสำปะหลังจึงเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญอีกชนิดหนึ่งของไทย ในปี 2564 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากบางพื้นที่เกษตรกรได้ขยายปลูกมันสำปะหลังในนาข้าวหลังจากที่เก็บเกี่ยวข้าวนาปีเสร็จแล้ว ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น และมันสำปะหลังที่ปลูกในนาข้าวเป็นมันสำปะหลังระยะสั้นและเก็บเกี่ยวก่อนครบกำหนด

ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีผลผลิตรวมมันสำปะหลัง 1,034,192 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.21 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 2.95 ของประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่มีผลผลิตรวม 867,847 ตัน คิดเป็นร้อยละ 19.17 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าว โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดสกลนคร ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปริมาณ 501,954 ตัน คิดเป็นร้อยละ 48.54 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร 461,580 ตัน และจังหวัดนครพนม 70,658 ตัน ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1-3 ภาพรวมพื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564
ทั่วประเทศ	9,439,009	10,919,014	8,918,250	10,406,314	28,999,122	35,094,485	3,072	3,214
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5,337,074	6,080,383	4,957,392	5,733,595	16,253,447	19,863,491	3,045	3,267
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	289,508	320,633	271,455	317,644	867,847	1,034,192	2,998	3,225
นครพนม	23,639	24,631	23,186	24,430	62,183	70,658	2,631	2,869
มุกดาหาร	139,211	137,512	123,749	136,871	417,575	461,580	3,000	3,357
สกลนคร	126,658	158,490	124,520	156,343	388,089	501,954	3,064	3,167
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5.42	5.27	5.48	5.54	5.34	5.21	98.43	98.73
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ทั่วประเทศ	3.07	2.94	3.04	3.05	2.99	2.95	97.57	100.35

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

พืชสวน

3) ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของประเทศไทยที่มีการผลิตมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลกซึ่งประเทศไทยถือว่าเป็นผู้ผลิตและผู้ส่งออกอันดับหนึ่งของโลกจากสถานการณ์ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ถือว่าประเทศไทยยังคงเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของยางพาราโดยประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกยางพารา มากเป็นอันดับ 2 ประมาณ 22.20 ล้านไร่ รองจากประเทศอินโดนีเซียโดยผลผลิตยางพาราส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคใต้ รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ

ปี 2564 ประเทศไทยมีพื้นที่เพาะปลูกต้นยางพารา 24,466,804 ไร่ ลดลงจากในปี 2563 ที่มีเพาะปลูกต้นยางพาราที่ 24,753,253 ไร่ คิดเป็นร้อยละ -1.16 ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน 2 มีผลผลิตรวมยางพารา 217,915 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.62 ของผลผลิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ 4.45 ของประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่มีผลผลิตรวม 210,287 ตัน คิดเป็นร้อยละ 16.51 ซึ่งปริมาณผลผลิตดังกล่าว โดยผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดสกลนคร ซึ่งมีผลผลิตมากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปริมาณ 84,697 ตัน คิดเป็นร้อยละ 38.87 ของผลผลิตกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดนครพนม 78,232 ตัน และจังหวัดนครพนม 54,986 ตัน ตามลำดับ

ตารางที่ 2.1-4 ภาพรวมพื้นที่เพาะปลูกยางพารา เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564
ทั้งประเทศ	24,753,253	24,466,804	21,984,446	21,975,567	4,859,666	4,892,451	196	200
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6,246,548	6,229,741	5,848,242	5,853,295	1,273,928	1,311,533	204	211
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	1,030,331	1,031,315	976,741	979,736	210,287	217,915	204	211
นครพนม	367,308	367,178	356,284	356,549	75,662	78,232	206	213
มุกดาหาร	263,295	247,295	52,574	263,938	249,305	54,986	947	222
สกลนคร	399,728	400,199	373,162	373,882	82,051	84,697	205	212
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16.49	16.55	16.70	16.74	16.51	16.62	100.08	100.37
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ทั้งประเทศ	4.16	4.22	4.44	4.46	4.33	4.45	103.96	105.67

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

4) ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งของประเทศมีพื้นที่เพาะปลูกในปี 2564 จำนวน 6,296,151 ไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ปลูกในปี 2564 จำนวน 248,634 ไร่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีเนื้อที่ยืนต้น 232,813 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.73 ของประเทศ และร้อยละ 18.87 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีเนื้อที่ให้ผลผลิตรวม 232,813 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ซึ่งมีเนื้อที่ให้ผลผลิตรวม 217,473 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.04 โดยเนื้อที่ให้ผลผลิตส่วนใหญ่มาจากจังหวัดสกลนคร ซึ่งมีเนื้อที่ให้ผลผลิต 29,864 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.98 ของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 รองลงมาได้แก่ จังหวัดนครพนม 9,572 ไร่ และจังหวัดมุกดาหาร 4,496 ไร่

ตารางที่ 2.1-5 ภาพรวมพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิต/ไร่ ของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่/เนื้อที่ปลูก (กก./ไร่)	
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2563	ปี 2564
ทั่วประเทศ	6,221,870	6,296,151	5,870,772	6,033,736	16,221,974	16,903,728	2,607	2,685
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	250,740	248,634	217,473	232,813	301,073	339,723	1,201	1,366
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	42,910	39,740	40,664	43,932	40,769	44,772	950	1,127
นครพนม	9,240	8,114	8,257	9,572	8,647	9,209	936	1,135
มุกดาหาร	4,496	4,016	4,874	4,496	4,136	6,395	920	1,592
สกลนคร	29,174	27,610	27,533	29,864	27,986	29,168	959	1,056
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17.11	15.98	18.70	18.87	13.54	13.18	79.13	82.45
สัดส่วนกลุ่มจังหวัดฯ ตอนบน 2 ต่อ ทั่วประเทศ	0.69	0.63	0.69	0.73	0.25	0.26	36.44	41.96

ที่มา : สำนักเศรษฐกิจการเกษตร

2.2 การอุตสาหกรรม

2.2.1 สภาพปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 742 โรงงาน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีจำนวนอยู่ที่ 24 โรงงาน โดยจังหวัดสกลนคร เป็นจังหวัดที่มีจำนวนโรงงานมากที่สุดอยู่ที่ 352 โรงงาน

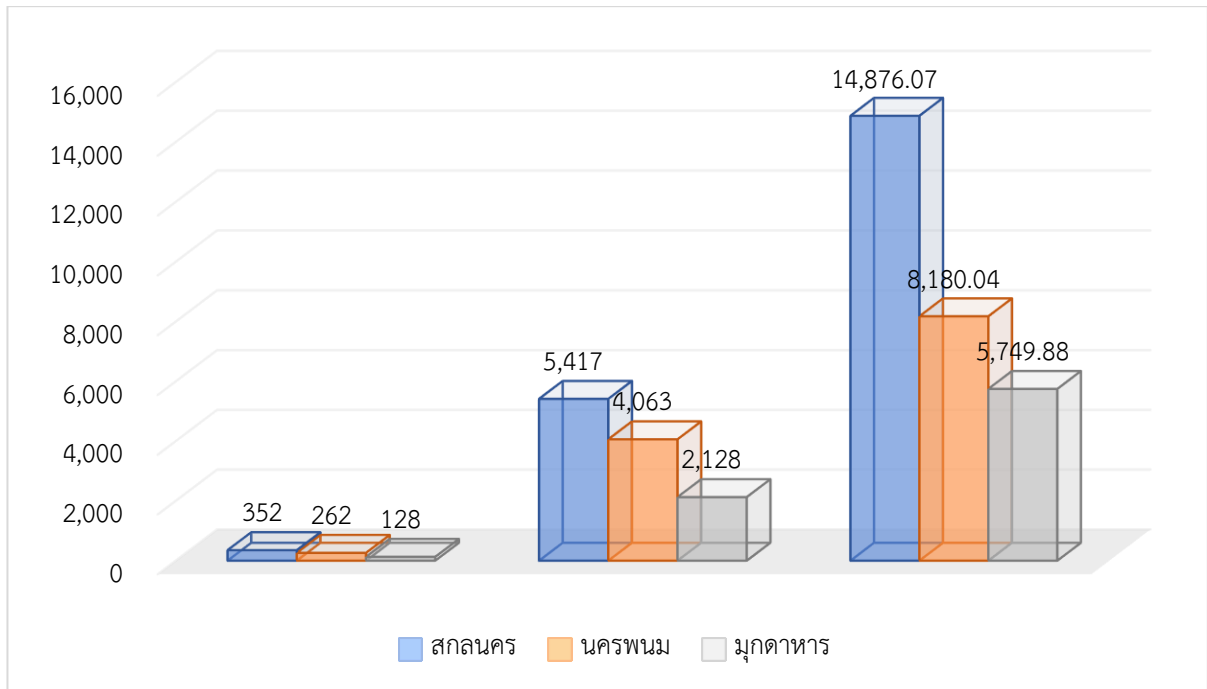
ในส่วนของแรงงาน กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนแรงงานอยู่ทั้งสิ้น 11,608 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นปีก่อนหน้าที่มีอยู่ประมาณ 1,115 คน โดยจังหวัดสกลนครเป็นจังหวัดที่มีจำนวนแรงงานมากที่สุดอยู่ที่ 5,417 คน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนเงินลงทุนอยู่ที่ 28,805.99 ล้านบาท โดยที่จังหวัดสกลนคร เป็นจังหวัดที่มีจำนวนเงินลงทุนสูงที่สุด อยู่ที่ 14,876.07 ล้านบาท

ตารางที่ 2.2-1 จำนวนโรงงาน แรงงาน และเงินทุน ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	จำนวนโรงงาน (แห่ง)			จำนวนแรงงาน (คน)			จำนวนเงินลงทุน (บาท)		
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
กลุ่มจังหวัดฯ	699	718	742	10,093	10,493	11,608	24,953.41	23,253.71	28,805.99
สกลนคร	320	343	352	4,741	5,000	5,417	13,091.10	10,349.30	14,876.07
นครพนม	249	247	262	3,528	3,464	4,063	7,050.14	7,098.02	8,180.04
มุกดาหาร	130	128	128	1,824	2,029	2,128	4,812.17	5,806.39	5,749.88

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด 3 จังหวัด

รูปที่ 2.2-2 จำนวนโรงงาน แรงงาน และเงินทุนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ปี 2564

2.2.2 สถานการณ์การอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 เป็นอุตสาหกรรมผลิตหินทราย (หินอุตสาหกรรม) เป็นส่วนใหญ่สามารถสร้างมูลค่าภาคอุตสาหกรรมได้สูงสุดในกลุ่มจังหวัด

ตารางที่ 2.2-2 มูลค่าภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
ช่วงปี พ.ศ. 2560-2562

หน่วย : ล้านบาท

กิจกรรม	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
หินทราย (หินอุตสาหกรรม)	177,406.6	388,398.0	518,519.0
รวม	177,406.6	388,398.0	518,519.0

2.3 การค้า

มูลค่าการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีกิจกรรมการขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์ เติบโตมากที่สุด โดยในปี พ.ศ.2563 มีการเติบโตขึ้นมาอยู่ที่ 14,348 ล้านบาท ซึ่งเติบโตมากกว่าปีก่อนหน้าที่มีมูลค่าอยู่ที่ 12,984 ล้านบาท

ตารางที่ 2.3-1 สถานการณ์การค้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2
ช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2562

หน่วย : ล้านบาท

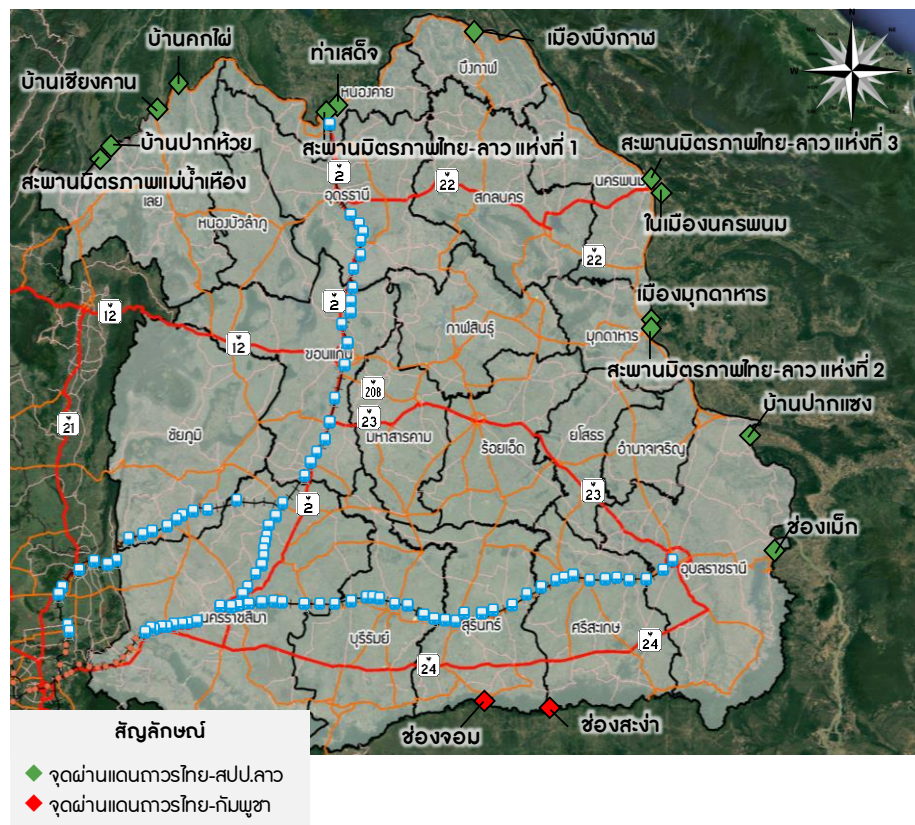
การค้า	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	11,616	12,984	14,348

2.3.1 การค้าชายแดน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีจุดผ่านแดนถาวร 4 แห่ง ได้แก่ (1) จุดผ่านแดนถาวร ด่าน อำเภอเมืองนครพนม ตำบลในเมืองเทศบาล เมืองนครพนม- เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน (ด่านสากล) (2) จุดผ่านแดนถาวร สะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม-คำม่วน) บ้านห้อม ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม-บ้านเวินใต้ เมืองท่าแขก (3) จุดผ่านแดนถาวร ด่าน อำเภอเมืองมุกดาหาร- เมืองคันทะบุลี แขวงสะหวันนะเขต (ด่านสากล) (4) จุดผ่านแดนถาวร ด่าน บ้านสงเปือย ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมืองมุกดาหาร (สะพานมิตรภาพ 2) - บ้านนาแก เมืองโกสอนพมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต โดยมีรายละเอียดการค้าชายแดนกับไทยในประเทศต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 2.3-2 ประเภทชายแดนไทย กับ สปป.ลาว

จังหวัด	ประเภทด้านชายแดน	
	ถาวร	ผ่อนปรน
นครพนม	ด้าน อ.เมืองนครพนม ต.ในเมืองเทศบาล เมืองนครพนม - เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน (ด้านสากล)	บ.ดอนแพง ต.บ้านแพง อ.บ้านแพง - บ.บุ่งกวาง เมืองปากกระดิ่ง แขวงบอลิคำไซ
		ด้านศุลกากร อ.ท่าอุเทน - บ. หินบูน เมืองหินบูน แขวงคำม่วน
		บ.ธาตุพนมสามัคคี ต.ธาตุพนม อ.ธาตุพนม
	จุดผ่านแดนสะพานมิตรภาพ 3 (นครพนม-คำม่วน) บ.ห้อม ต.อาจสามารถ อ.เมือง จ.นครพนม -บ.เวินใต้ เมืองท่าแขก	- บ.ปากเซบั้งไฟ บ.ด่านเมืองหนองบก แขวงคำม่วน บ.หนาดท่า ม.2 ต.บ้านกลาง อ.เมืองนครพนม - บ.ปากเป่ง เมืองท่าแขก แขวงคำม่วน
มุกดาหาร	ด้าน อ.เมืองมุกดาหาร - เมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต (ด้านสากล)	
	ด้าน บ.สงเปือย ต.บางทรายใหญ่ อ.เมืองมุกดาหาร (สะพานมิตรภาพ 2) - บ.นาแก เมืองโกลสอนพมิวนา แขวงสะหวันนะเขต	

รูปที่ 2.3-1 ด้านการค้าขายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

2.3.2 การค้านำเข้าส่งออก

1) การค้าชายแดนไทย กับ สปป.ลาว ช่องทางการค้าและด่านชายแดนไทยและ สปป.ลาว มีแนวพรมแดนต่อเนื่องกันถึง 1,760 กิโลเมตร จังหวัดชายแดนไทยที่มีพรมแดนติดกับ สปป.ลาว มี 12 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา อุดรดิตถ์ เลย หนองคาย อุดรธานี นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี มีด่านการค้าทั้งด่านระดับสากล 14 แห่ง ด่านผ่อนปรน 30 แห่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีพรมแดนติดต่อกับประเทศลาวที่จังหวัด นครพนมและจังหวัดมุกดาหาร โดยมีช่องทางการค้ารวม 8 แห่ง คือ จุดผ่านแดนถาวร 4 แห่ง และ จุดผ่อนปรน 4 แห่ง โดยมูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาวที่ผ่านด่านการค้าชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 แสดงดังตาราง

ตารางที่ 2.3-3 มูลค่าการค้าชายแดนไทย - สปป.ลาว ช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2564

หน่วย : ล้านบาท

ด่านจังหวัด	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
นครพนม	7,287.320	8,012.090	-724.770	9,138.720	6,304.930	2,833.790	8,312.280	8,409.870	-97.580
มุกดาหาร	117,563.211	105,169.464	12,393.746	131,285.902	123,692.902	7,593.569	22,628.210	18,052.010	4,576.200
รวม	124,850.531	113,181.554	11,668.976	140,424.622	129,997.832	10,427.359	30,940.490	26,461.880	4,478.620

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ

2) การค้าชายแดนไทย กับ เวียดนาม ช่องทางการค้าผ่านแดนไทย – เวียดนาม มีเส้นทางการค้า R9 (เริ่มจากจังหวัดมุกดาหารผ่านแขวงสะหวันนะเขต จนถึงชายแดนบริเวณบ้านสะหวันนะเขตใน สปป.ลาว เข้าสู่เมือง Quag Tri ในเวียดนาม มี 2 ช่องจราจร ถนนคอนกรีตเคียว ระยะทางไกลกว่าเส้น R12 และค่าขนส่งค่อนข้างสูง เนื่องจากการขนส่งส่วนใหญ่ในเส้นทางช่วง สปป.ลาว และเวียดนาม ยังเป็นของผู้ให้บริการขนส่งเวียดนาม และยังมีจำกัดความเร็วของรถยนต์ในเวียดนามอันเป็นผลจากการที่ถนนสายหลักของเวียดนาม R3A มี 2 ช่องจราจร เป็นเส้นทางผ่านชุมชน และมีระบบการจราจรต่างจากไทยคือใช้รถพวงมาลัยขวาทำให้ต้องเปลี่ยนถ้ายรถบรรทุกสินค้าหรือเปลี่ยนหัวลากตู้คอนเทนเนอร์ ณ จุดพรมแดน และระบบโลจิสติกส์ของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน โดยมูลค่าการค้าชายแดนไทย - เวียดนามที่ผ่านด่านการค้าชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 แสดงดังตาราง

ตารางที่ 2.3-4 มูลค่าการค้าชายแดนไทย - เวียดนาม ช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2564

หน่วย : ล้านบาท

ด่านจังหวัด	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
นครพนม	44,268.040	10,050.950	34,217.090	27,731.110	143.050	27,588.060	19,843.100	306.280	19,536.830
มุกดาหาร	11,628.860	4,457.430	7,171.430	15,354.880	13,144.230	2,210.650	22,713.990	25,208.140	-2,494.150
รวม	55,896.900	14,508.380	41,388.520	43,085.990	13,287.280	29,798.710	42,557.090	25,514.420	17,042.680

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ

3) การค้าชายแดนไทย กับ จีนตอนใต้ ช่องทางการค้าผ่านแดนไทย – จีนตอนใต้ มีประเทศไทย ยังไม่สามารถให้สัตยาบรรณความตกลงขนส่งสินค้าข้ามแดนภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS กับประเทศคู่ภาคี ได้แก่ ประเทศจีนตอนใต้ เวียดนาม กัมพูชา และพม่า ได้โดยในส่วนของ สปป.ลาว ประเทศไทยมีความตกลง ว่าด้วยการขนส่งทางถนนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว และในส่วนของลาวและเวียดนามมีบันทึกความเข้าใจระหว่างไทย – ลาว – เวียดนาม ในการ เริ่มใช้ความตกลงในการขนส่งข้ามแดนของสินค้าและผู้โดยสารที่จุดผ่านแดนลาวลาวแดนสะหวัน (เวียดนาม – ลาว) และ จุดผ่านแดนมุกดาหาร – สะหวันนะเขต (ไทย – ลาว) โดยมูลค่าการค้าชายแดนไทย - จีนตอนใต้ที่ ผ่านด่านการค้าชายแดนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 แสดงดังตาราง

ตารางที่ 2.3-5 มูลค่าการค้าชายแดนไทย - จีนตอนใต้ ช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2564

หน่วย : ล้านบาท

ด้าน จังหวัด	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
นครพนม	15,054.660	4,539.790	10,515.870	23,253.340	5,311.150	17,942.190	345.870	4,468.830	-4,122.970
มุกดาหาร	17,372.120	65,961.840	-48,589.720	31,065.270	93,065.270	-61,993.010	141.340	1,295.390	-1,154.040
รวม	32,426.780	70,501.630	-38,073.850	54,318.610	98,376.420	-44,050.820	487.210	5,764.220	-5,277.010

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ

2.4 การท่องเที่ยว

2.4.1 สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทสันตนาการและบันเทิง อาทิ จังหวัดสกลนคร เช่น อุทยานหนองหารเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น จังหวัดนครพนม ได้แก่ สะพานมิตรภาพ 3 ล่องเรือสำราญแม่น้ำโขง สวนหลวง ร.9 เป็นต้น จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ สะพานมิตรภาพ 2 และตลาด สินค้าอินโดจีน เป็นต้น

นอกจากนี้ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ยังมีงานประเพณี วัฒนธรรม และ สถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา ที่สำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 2.4-1 แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของกลุ่มจังหวัดฯ

จังหวัดสกลนคร	จังหวัดนครพนม	จังหวัดมุกดาหาร
- วัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร - อุทยานแห่งชาติภูพาน - งานประเพณีออกพรรษาแห่ปราสาทผึ้งและแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน	- วัดพระธาตุพนมวรวิหาร - ตลาดอินโดจีนนครพนม - งานประเพณีไหลเรือไฟออกพรรษา - งานนมัสการองค์พระธาตุ - แลนด์มาร์คพญานาค	- หอแก้วเฉลิมพระเกียรติ - ตลาดอินโดจีนมุกดาหาร - อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ - งานแข่งเรือออกพรรษา ไทย - ลาว

2.4.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวและรายได้

1) นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือน)

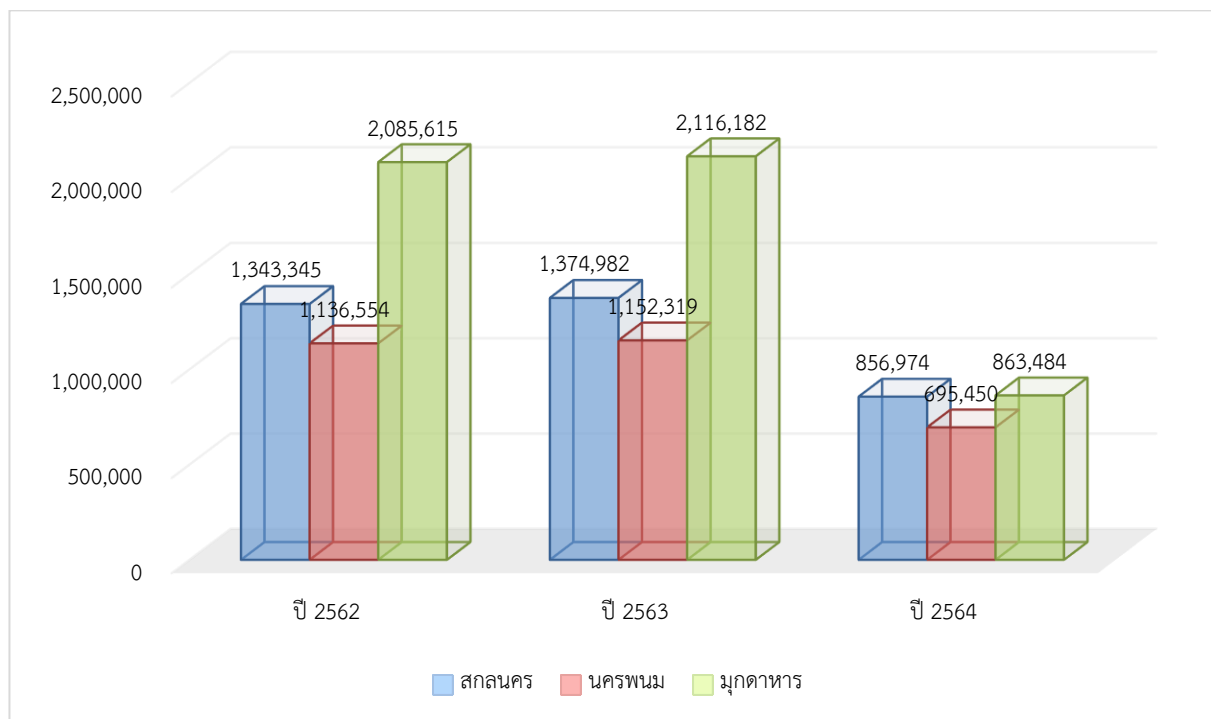
จำนวนผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนลดลงจากปี พ.ศ. 2563 โดยจำนวนนักท่องเที่ยว ผู้มาเยี่ยมเยือนในปี พ.ศ. 2564 อยู่ที่ประมาณ 2,415,908 คน ในขณะที่ในปี พ.ศ. 2563 อยู่ที่ 4,643,483 คน โดยจังหวัดมุกดาหาร เป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงที่สุด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2.4-2 จำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

หน่วย : คน

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
กลุ่มจังหวัดฯ	4,565,514	4,643,483	2,415,908
สกลนคร	1,343,345	1,374,982	856,974
นครพนม	1,136,554	1,152,319	695,450
มุกดาหาร	2,085,615	2,116,182	863,484

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รูปที่ 2.4-1 นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือน)

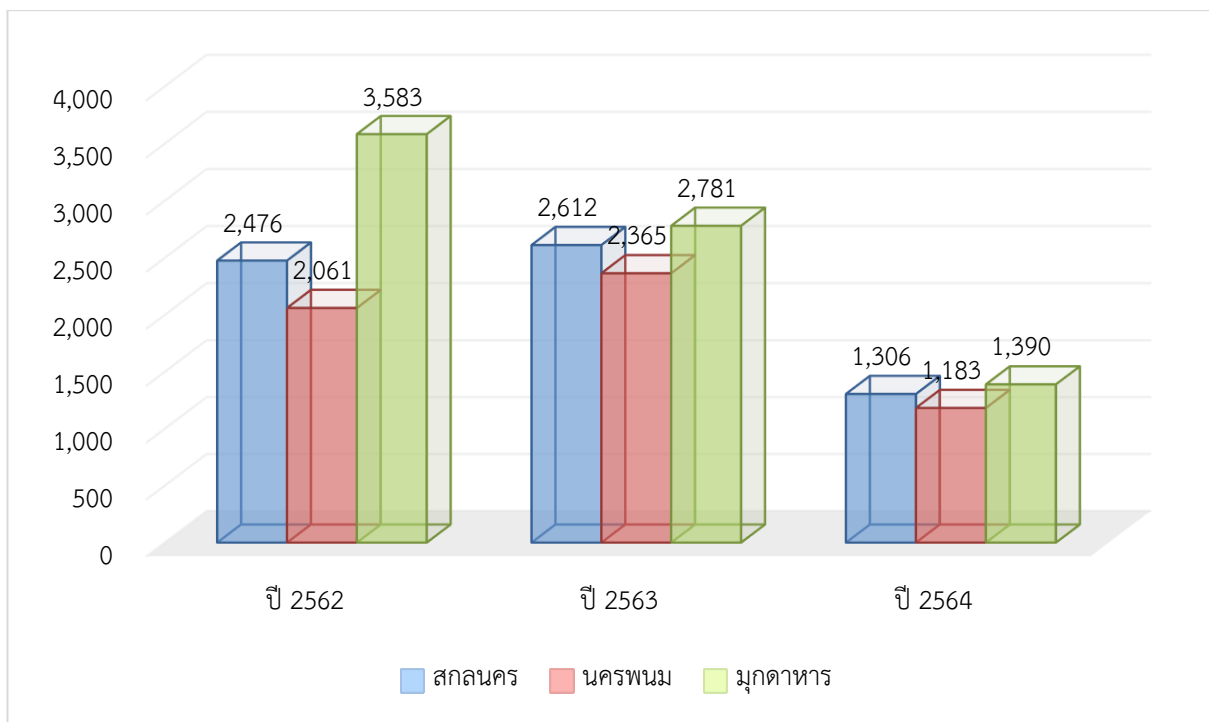
2) รายได้

รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยรายได้จากการท่องเที่ยวมีการลดลงเนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (covid-19) จาก 7,758 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2563 เป็น 3,879 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2564 โดยจังหวัดมุกดาหาร เป็นจังหวัดที่มีรายได้มากที่สุด ดังนี้

ตารางที่ 2.4-3 รายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

หน่วย : ล้านบาท

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
กลุ่มจังหวัดฯ	8,121	7,758	3,879
สกลนคร	2,476	2,612	1,306
นครพนม	2,061	2,365	1,183
มุกดาหาร	3,583	2,781	1,390

รูปที่ 2.4-2 รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)

3. โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

3.1 โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมในปัจจุบัน

3.1.1 ทางถนน

ระบบคมนาคมทางถนนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีโครงข่ายถนนที่เชื่อมระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มจังหวัดที่สำคัญ ได้แก่

1) **ทางหลวงหมายเลข 12** สายแม่สอด (เขตแดน)-มุกดาหาร ที่เชื่อมระหว่างภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีจุดต้นทางที่ สะพานมิตรภาพไทย-พม่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และสิ้นสุดที่ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร โดยวิ่งผ่านจังหวัด ตาก-สุโขทัย-พิษณุโลก-เพชรบูรณ์-ขอนแก่น-กาฬสินธุ์-สกลนคร-มุกดาหาร มีระยะทางรวม 793.391 กิโลเมตร ซึ่งเป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างเมืองเมือล้าเลิง สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า และเมืองดานัง ในโครงการแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor – EWEC)

2) **ทางหลวงหมายเลข 22** สายอุดรธานี-นครพนม มีจุดเริ่มต้นที่ เขตเทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และสิ้นสุดที่ จุดตัดทางแยกทางหลวงหมายเลข 212 อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยวิ่งผ่านจังหวัด อุดรธานี-สกลนคร-นครพนม มีระยะทางรวม 239.171 กิโลเมตร

3) **ทางหลวงหมายเลข 212** สายหนองคาย-อุบลราชธานี จุดเริ่มต้นที่ แยกถนนมิตรภาพสายเก่าทางหลวงหมายเลข 233 อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย วิ่งไปทางทิศตะวันออกตามแม่น้ำโขง และสิ้นสุดที่ตัวเมืองอุบลราชธานี อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี โดยวิ่งผ่านจังหวัด หนองคาย-บึงกาฬ-นครพนม-มุกดาหาร-ยโสธร-อำนาจเจริญ-อุบลราชธานี มีระยะทางรวม 583.575 กิโลเมตร

4) **ทางหลวงหมายเลข 213** สายมหาสารคาม-สกลนคร มีจุดต้นทางที่ อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม และสิ้นสุดที่ จุดตัดทางแยกทางหลวง 241 อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยวิ่งผ่านจังหวัด มหาสารคาม-กาฬสินธุ์-สกลนคร มีระยะทางรวม 114.296 กิโลเมตร

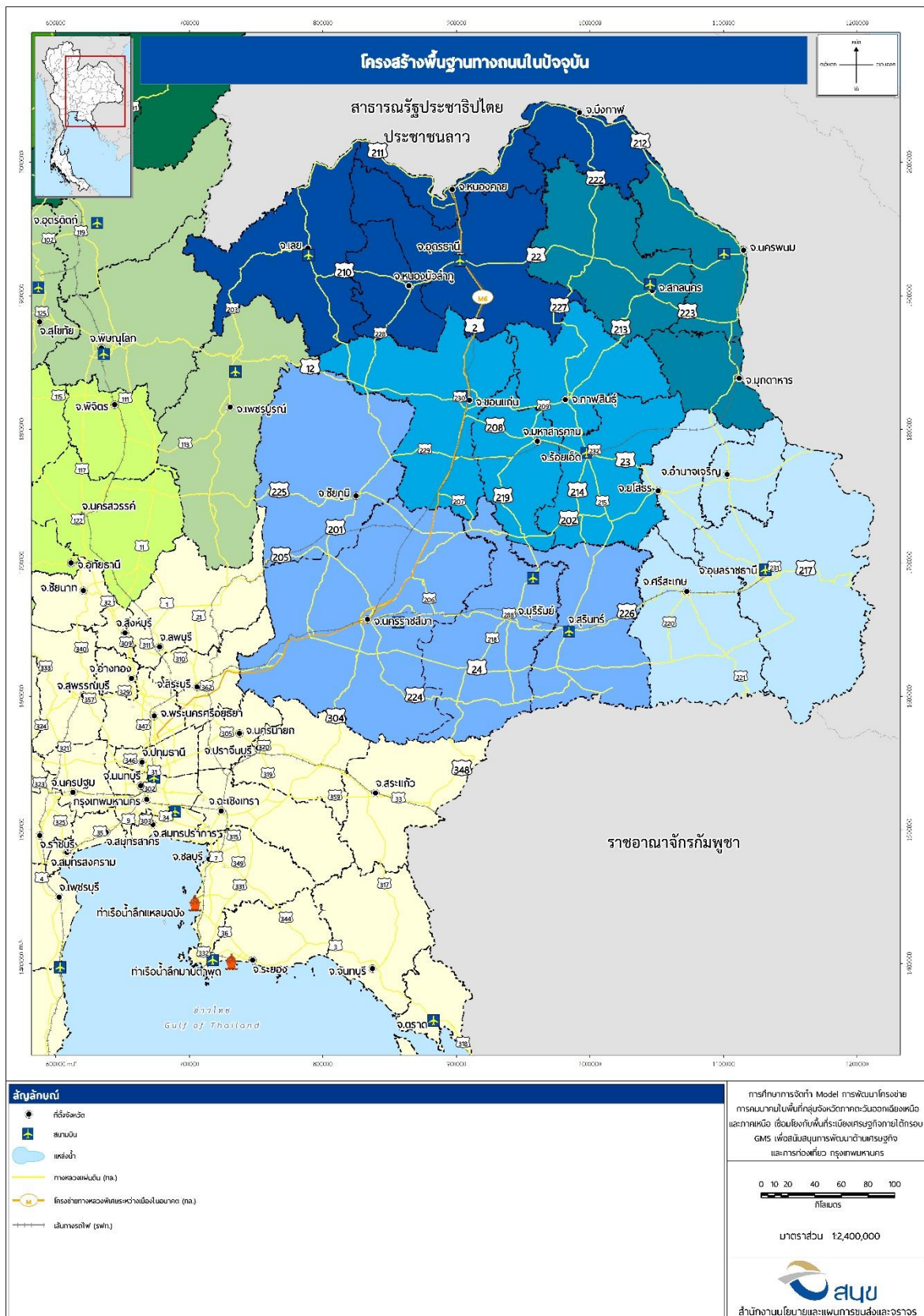
5) **ทางหลวงหมายเลข 214** สายกาฬสินธุ์-ช่องจอม มีจุดเริ่มต้นที่ เขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และสิ้นสุดที่ ด้านพรมแดนช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ที่เชื่อมต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา โดยวิ่งผ่านจังหวัด กาฬสินธุ์-ร้อยเอ็ด-สุรินทร์ มีระยะทางรวม 252.428 กิโลเมตร

6) **ทางหลวงหมายเลข 222** สายพังโคน-บึงกาฬ มีจุดต้นทางที่ จุดตัดทางแยกทางหลวงหมายเลข 22 อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร และสิ้นสุดที่ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ โดยวิ่งผ่านจังหวัด สกลนคร-บึงกาฬ มีระยะทางรวม 128.786 กิโลเมตร

7) ทางหลวงหมายเลข 223 สายสกลนคร-บ้านดุง มีจุดต้นทางที่ตัวเมืองสกลนคร อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร และสิ้นสุดที่ จุดตัดทางแยกทางหลวงหมายเลข 212 อำเภอเมืองธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยวิ่งผ่านจังหวัด สกลนคร-นครพนม มีระยะทางรวม 65.780 กิโลเมตร

8) ทางหลวงหมายเลข 227 สายกาฬสินธุ์ - พังโคน มีจุดต้นทางที่ ตัวเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ และสิ้นสุดที่ จุดตัดทางแยกทางหลวงหมายเลข 22 อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยวิ่งผ่านจังหวัด กาฬสินธุ์-อุดรธานี-สกลนคร มีระยะทางรวม 162.667 กิโลเมตร

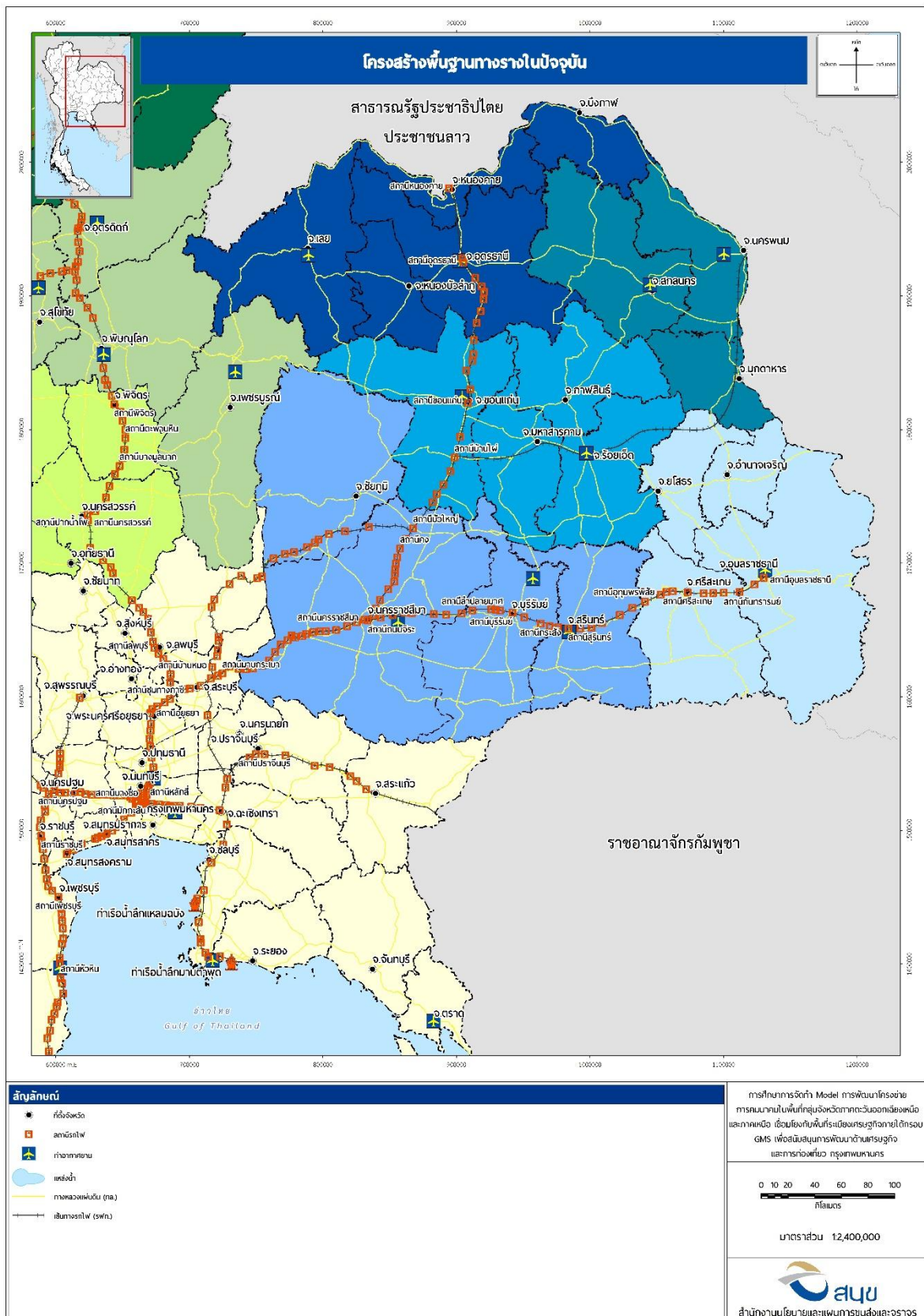
และปัจจุบันมีสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 2 และ 3 ที่จังหวัดมุกดาหารและนครพนม เชื่อมโยงกับสปป.ลาวในด้านเศรษฐกิจการค้าและการท่องเที่ยว

รูปที่ 3.1-1 โครงสร้างพื้นฐานทางถนนในปัจจุบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1.2 ทางราง

ปัจจุบันกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ยังไม่มีระบบคมนาคมทางรางเข้าถึงศูนย์กลางของกลุ่มจังหวัด ซึ่งหากต้องการเดินทางมายังจังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร โดยระบบรางจะต้องไปใช้บริการรถไฟที่สถานีบริเวณจังหวัดอุดรธานีหรือจังหวัดขอนแก่น แต่กำลังมีการก่อสร้างเส้นทางรถไฟทางคู่สายใหม่เชื่อมบ้านไผ่ (ขอนแก่น) – นครพนม ที่มีจุดเริ่มต้นอยู่ที่ชุมทางบ้านหนองแขงไร่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีการเดินทางผ่านจังหวัด ขอนแก่น-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-ยโสธร-มุกดาหาร-นครพนม ไปสิ้นสุดที่สถานีสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 จ.นครพนม และเชื่อมต่อกับสปป.ลาวที่แขวงสะหวันนะเขตและคำม่วน มีระยะทาง 355 กิโลเมตร โดยรถไฟสายนี้อยู่ในโครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเชื่อมรถไฟระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) และเชื่อมโยงระหว่างเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดมุกดาหารและจังหวัดนครพนม

รูปที่ 3.1-2 โครงสร้างพื้นฐานทางรางในปัจจุบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1.3 ทางน้ำ

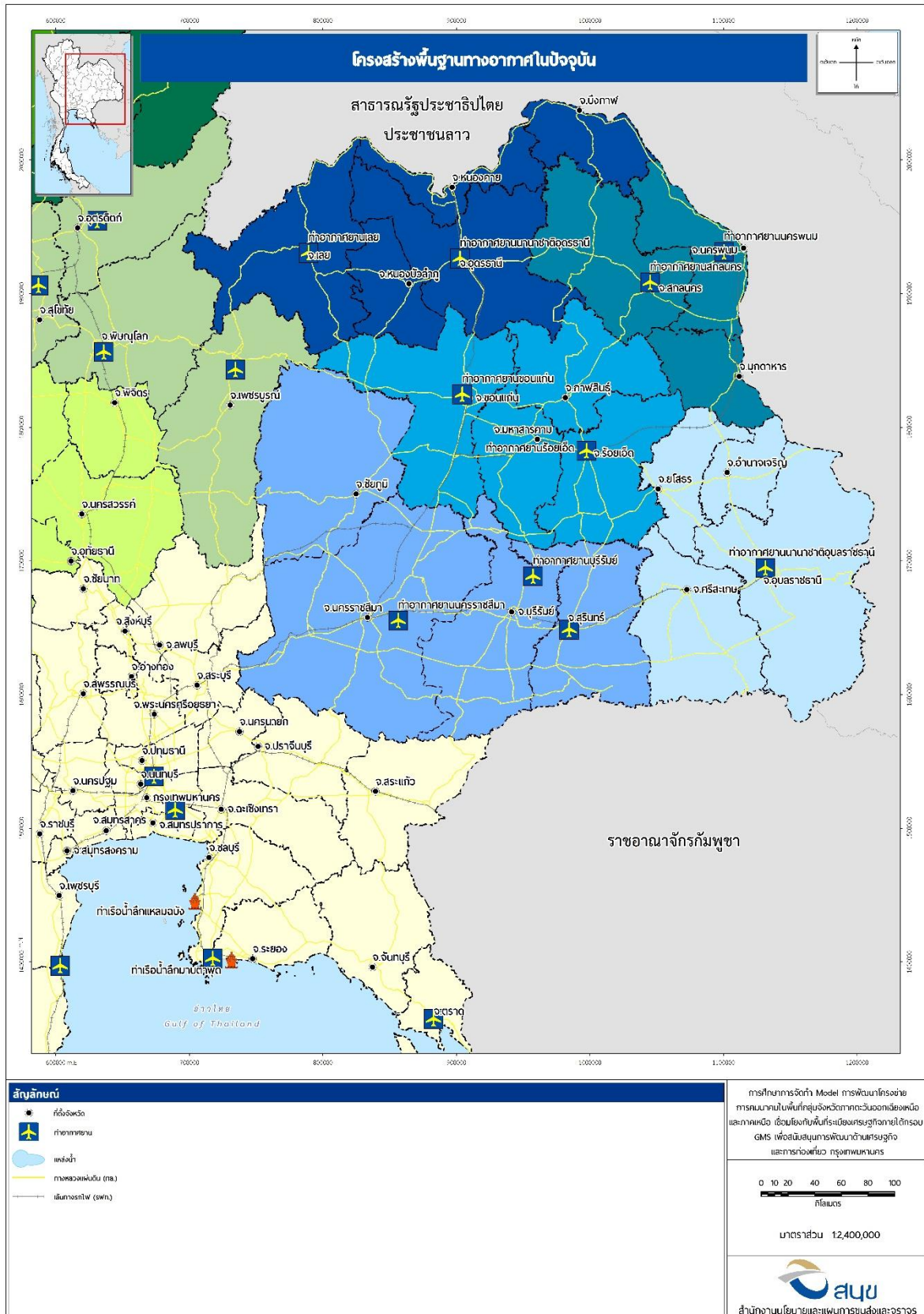
ระบบคมนาคมทางน้ำของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ประกอบด้วยแม่น้ำจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ (1) แม่น้ำสงครามมีต้นกำเนิดที่เกิดจากการรวมกันของสาขาลำน้ำที่เกิดจากเทือกเขาภูพาน ไหลผ่านอุดรธานี สกลนคร หนองคาย บึงกาฬ แล้วไหลออกสู่มหานทีโขง ที่อำเภอท่าอุเทนจังหวัดนครพนม (2) แม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างไทย – ลาวบริเวณจังหวัดนครพนมและมุกดาหาร โดยการขนส่งทางน้ำภายในบริเวณพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีปริมาณน้อยมากเมื่อเทียบกับการขนส่งด้านอื่น ๆ เนื่องจากข้อจำกัดทางลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง ความตื้นและความแคบของลำน้ำ รวมถึงเส้นทางที่คดเคี้ยวจึงไม่เป็นที่นิยมในระบบคมนาคมขนส่งภายในประเทศ จึงเป็นการใช้เพื่อการเกษตรกรรม และการท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยส่วนใหญ่เป็นระบบคมนาคมทางน้ำบนแม่น้ำโขงระหว่างประเทศไทยและ สปป.ลาว ผ่านท่าเรือ จุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนการค้าต่าง ๆ บริเวณจังหวัดนครพนมและมุกดาหาร ในเชิงเศรษฐกิจการค้า ท่องเที่ยวและเกษตรกรรม

3.1.4 ทางอากาศ

ระบบคมนาคมทางอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีท่าอากาศยานจำนวน 2 แห่ง ได้แก่

(1) ท่าอากาศยานสกลนคร (ท่าอากาศยานพาณิชย์) (Sakon Nakhon Airport) ตั้งอยู่ที่ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร โดยผู้โดยสารจังหวัดใกล้เคียงสามารถเข้าถึงได้โดยทางถนนทางหลวงในสายต่าง ๆ เช่น ทางหลวงหมายเลข 22, 213 และ 223 เป็นต้น ปัจจุบันมีสายการบินให้บริการ 2 สายการบิน ประกอบด้วย Nok Air, Thai AirAsia เป็นต้น และ

(2) ท่าอากาศยานนครพนม (ท่าอากาศยานพาณิชย์) (Nakhon Phanom Airport) ตั้งอยู่ใน อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยผู้โดยสารจังหวัดใกล้เคียงสามารถเข้าถึงได้โดยทางถนนทางหลวงในสายต่าง ๆ เช่น ทางหลวงหมายเลข 22, 212 และ 2023 เป็นต้น ซึ่งจำนวนสายการบินที่ให้บริการมี 1 สายการบิน คือ Thai AirAsia

รูปที่ 3.1-3 โครงสร้างพื้นฐานทางอากาศในปัจจุบัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (พ.ศ. 2566-2570)

4.1 สรุปภาพรวมของกลุ่มจังหวัด

4.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ประกอบด้วยจังหวัดสกลนคร นครพนม มุกดาหาร มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้น พรมแดนที่จังหวัดนครพนมและมุกดาหาร มีสะพานมิตรภาพเชื่อมระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่จังหวัดมุกดาหารและนครพนม โดยมีเส้นกั้นพรมแดนตามแนวลำน้ำโขง ระยะทาง 246 กิโลเมตร (จังหวัดมุกดาหาร ระยะทาง 72 กิโลเมตร และจังหวัดนครพนม ระยะทาง 174 กิโลเมตร) ซึ่งสามารถเชื่อมต่อไปยังประเทศในกลุ่มอินโดจีนได้ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 ตั้งอยู่ประมาณ เส้นรุ้งที่ 16 องศา 25 ลิปดา ถึง 17 องศา 25 ลิปดา เหนือ และเส้นแวงที่ 104 องศา 08 ลิปดา ถึง 104 องศา 47 ลิปดา ตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 19,474.47 ตารางกิโลเมตร หรือ 12,190,433 ไร่

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดเลย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) อำเภอกาบัง และอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ อำเภอชุมพวง จังหวัดอำนาจเจริญ และอำเภอหนองพอก อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แม่น้ำโขงตรงข้ามแขวงคำม่วน บอลิคำไซ และสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดกาฬสินธุ์

4.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง มีระดับความสูงเฉลี่ยของพื้นที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 100 – 200 เมตร ที่ราบสำคัญคือ แอ่งสกลนคร มีพื้นที่ครอบคลุมจังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร มีลักษณะเป็นที่ราบกว้างใหญ่มีหนองน้ำขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้าง ที่สำคัญคือ หนองหารในจังหวัดสกลนคร

4.1.3 จุดแข็ง และจุดอ่อน ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด (SWOT)

4.1.3.1 จุดแข็ง (Strengths)

- 1) มีสินค้าทางการเกษตรที่เป็นที่รู้จักและยอมรับของตลาดทั้งในและต่างประเทศ อาทิ โคขุน ผ้าอ้อมคราม ผ้าหมักโคลน เป็นต้น รวมถึงมีสินค้าทางการเกษตรที่ได้รับมาตรฐาน GI ได้แก่ ลิ้นจี่ สับปะรด กาญจนาพันธ์ หางกระรอก
- 2) ผลวิจัยเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ส่งเสริมการเกษตรมูลค่าสูง
- 3) ศักยภาพด้านเกษตรและบริการ อาทิ การทำปุ๋ยสัตว์ โดยเฉพาะการเลี้ยงโคขุนที่มีมาตรฐาน และโคพื้นเมือง รวมทั้งมีศักยภาพในการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชอาหารสัตว์ เป็นต้น
- 4) มีแหล่งท่องเที่ยว และประเพณีทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมที่โดดเด่น ซึ่งประกอบไปด้วย แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- 5) มีระบบขนส่งทางอากาศ 2 แห่งในการรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ
- 6) มีสะพานมิตรภาพไทย-ลาว 2 แห่ง
- 7) มีสถานที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างทั่วถึง
- 8) มีศูนย์สงเคราะห์และพัฒนาผู้สูงอายุที่ จ.นครพนม และมีโรงเรียนเฉพาะความพิการที่ จังหวัดมุกดาหาร
- 9) มีทรัพยากรป่าไม้และแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์
- 10) มีศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ
- 11) มีโครงการพระราชดำริอยู่ในพื้นที่หลายโครงการ
- 12) มีสถาบันการศึกษาที่มีความสามารถในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติที่มีความรู้ความสามารถ เข้าสู่ตลาดแรงงาน และมีบุคลากรพร้อมเสนอแนะทางวิชาการเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิต
- 13) มีสถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมบูรณาการไปในทิศทางเดียวกัน

4.1.3.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

- 1) ขาดระบบการขนส่งทางรางที่เชื่อมต่อระหว่างเมืองหลักและเมืองรอง และเส้นทางเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพทั่วถึง
- 2) ขาดระบบขนส่งด้านการบริการท่องเที่ยว
- 3) ขาดผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลการตลาดในการรับรู้มูลค่าผลิตภัณฑ์
- 4) กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่องทั้งปี
- 5) การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวไม่ทั่วถึง
- 6) ขาดแคลนบุคลากรที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยว เช่น มัคคุเทศก์ เป็นต้น

- 7) ขาดความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยว
- 8) ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง
- 9) เกษตรกรไม่ยอมรับการผลิตรูปแบบเกษตรสมัยใหม่
- 10) ขาดการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการผลิตสินค้าเกษตรและการบริหารจัดการน้ำ
- 11) ระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร ส่วนใหญ่ทำการเกษตรอาศัยน้ำฝน
- 12) การทำการเกษตรเชิงเดี่ยว
- 13) ขาดแรงงานฝีมือที่มีทักษะพิเศษ
- 14) กลุ่มเปราะบางในพื้นที่ที่ต้องได้รับความช่วยเหลือจำนวนมาก
- 15) พื้นที่กลุ่มจังหวัดเป็นพื้นที่ลุ่มทำให้มีความเสี่ยงที่จะเกิดอุทกภัยมากขึ้น
- 16) ยังคงมีความเหลื่อมล้ำสูงในพื้นที่
- 17) การเข้าถึงเงินทุน

4.1.3.3 โอกาส (Opportunities)

- 1) นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง
- 2) มีที่ตั้งเชิงภูมิศาสตร์ที่ดี โดยสามารถเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและสามารถผ่านเข้าสู่ประเทศเวียดนามและประเทศจีน
- 3) รัฐบาลมีการวางแผนและผลักดันโครงการเครือข่ายคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ในพื้นที่มากขึ้น ทั้งระบบถนน ระบบราง และทางอากาศ เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักภาคกลาง และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) และประเทศเพื่อนบ้าน
- 4) การตลาดแบบ Social Marketing และ Online Marketing
- 5) นโยบายส่งเสริมสินค้าเกษตรคุณภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร มูลค่าสูง BCG SDGs โลจิสติกส์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ครบวงจร
- 6) นโยบายการจัดการพื้นที่เมืองและชุมชนมุ่งสู่การเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 7) ประเทศเพื่อนบ้านมีความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มจังหวัดฯ

4.1.3.4 อุปสรรค (Threats)

- 1) ภาวะเศรษฐกิจโลก
- 2) ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว อาทิ ตัวเครื่องบิน
- 3) การเข้าสู่สังคมสูงอายุอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาแรงงานภาคการเกษตร
- 4) ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรสูงกว่าพื้นที่อื่น
- 5) นโยบายการค้าระหว่างประเทศ เช่น Zero Covid-19
- 6) มีปัญหาด้านการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ เช่น ปัญหาสินค้าหนีภาษี ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ และปัญหาเศรษฐกิจโลก
- 7) สงครามรัสเซีย-ยูเครนส่งผลกระทบต่อราคาส่งออก และทำให้ราคาน้ำมันและปัจจัยการผลิตเพิ่มสูงขึ้น

- 8) ขาดการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ Covid-19 ในระยะยาว และยั่งยืน

4.2 เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด

“ฐานการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว น่าลงทุน ประตุการค้าสู่อนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

รูปที่ 4.2-1 เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2566-2570

4.3 ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

- 1) ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน
- 2) ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ธรรม (ธรรมะ ธรรมชาติ วัฒนธรรม) เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถด้านการค้าการลงทุน และ โลจิสติกส์ ให้กับภาคธุรกิจในพื้นที่
- 4) ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาสังคม ความมั่นคงและสิ่งแวดล้อม

4.4 สรุปโครงการสำคัญแบ่งตามประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

4.4.1 โครงการสำคัญตามประเด็นการพัฒนาที่ 1 การพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน

- 1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (BCG-Precision Farming) (เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น, เกษตรปลอดภัย, เกษตรชีวภาพ, เกษตรแปรรูป, เกษตรอัจฉริยะ, ท่องเที่ยวเชิงเกษตร)
- 2) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการภาคเกษตร
- 3) โครงการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรเพื่อการผลิตและการตลาดของกลุ่มสนุก
- 4) โครงการส่งเสริมพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดสนุก
- 5) โครงการยกระดับผลผลิตผลไม้และพัฒนาแหล่งอาหารปลอดภัยด้วยนวัตกรรม การบริหารจัดการน้ำ เชิงพื้นที่ด้วยระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์และการปรับปรุงดิน ด้วยนวัตกรรมดินมีชีวิตแบบสกลนครโมเดล
- 6) โครงการยกระดับสู่กลุ่มสนุกโมเดลและขยายผลเศรษฐกิจฐานรากด้วยนวัตกรรมทาง วิทยาศาสตร์ตามรูปแบบสกลนครโมเดล
- 7) โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรทำนาข้าวแบบใช้น้ำน้อยที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

4.4.2 โครงการสำคัญตามประเด็นการพัฒนาที่ 2 การพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ธรรม (ธรรมะ ธรรมชาติ วัฒนธรรม) เชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน

- 1) โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดและประชาสัมพันธ์กลุ่มจังหวัดสนุก (เที่ยวสนุก สุขสบาย)
- 2) โครงการยกระดับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเส้นทางคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
- 3) โครงการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดสนุก (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร)

4.4.3 โครงการสำคัญตามประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาขีดความสามารถด้านการค้าการลงทุน และ โลจิสติกส์ให้กับภาคธุรกิจในพื้นที่

- 1) โครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ของกลุ่ม จังหวัดสนุก
- 2) โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและยกระดับสินค้า เพื่อรองรับการแข่งขันด้าน การค้า การลงทุนของกลุ่มจังหวัดสนุก
- 3) โครงการส่งเสริมพัฒนาด้านการตลาดและพัฒนาความร่วมมือทางการค้า การลงทุนทั้งใน และต่างประเทศของกลุ่มจังหวัดสนุก

4.4.4 โครงการสำคัญตามประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาสังคม ความมั่นคงและสิ่งแวดล้อม

- 1) โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 2) โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนกลุ่มชน
- 3) โครงการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินกลุ่มชน
- 4) โครงการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 5) โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน
- 6) เพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและควบคุมอาชญากรรม ด้านความมั่นคง และการรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในจังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร
- 7) โครงการเมืองปลอดภัยมั่นคง
- 8) โครงการพัฒนาและส่งเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนที่ยั่งยืนตามแนวทางศาสตร์พระราชา

5. การประชาสัมพันธ์เพื่อแนะนำโครงการและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายการสัมมนาเพื่อแนะนำโครงการและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหาร ผู้แทนระดับจังหวัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานจังหวัด แขวงทางหลวง แขวงทางหลวงชนบท ขนส่งจังหวัด สำนักงานการท่องเที่ยวองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นต้น
- 2) ผู้บริหารภาคเอกชนและผู้ประกอบการ เช่น สมาอุตสาหกรรมจังหวัด หอการค้าจังหวัด สมาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัด ผู้ประกอบการขนส่งและโลจิสติกส์ผู้ประกอบการโรงแรมและผู้ประกอบการท่องเที่ยว เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบภาพรวมโครงการขอบเขตการศึกษา กรอบแนวคิดการพัฒนาของโครงการ รวมทั้งแผนการดำเนินการศึกษาโครงการและระยะเวลาในการดำเนินงาน
- 2) กลุ่มเป้าหมายได้ร่วมแลกเปลี่ยน ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการศึกษาของโครงการ และแนวคิดทิศทางการพัฒนาโครงการ ในพื้นที่ต่าง ๆ
- 3) คณะผู้ศึกษาได้รับข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น และประเด็นที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ไปพิจารณาประกอบในการการศึกษาและแนวคิด ทิศทางการพัฒนาโครงการอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ และยกระดับศักยภาพการพัฒนาต่อไป

หน่วยงานเจ้าของโครงการ

สำนักส่งเสริมระบบการขนส่งและจราจรในภูมิภาค สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
เลขที่ 35 ถนนเพชรบุรี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
โทรศัพท์ : 0-2215-1515 ต่อ 3041, 3042, 3045

กลุ่มบริษัทที่ปรึกษา

บริษัท โชติจินดา คอนซัลแตนท์ จำกัด

เลขที่ 1473/4 อาคารโชติจินดา ซอยพัฒนาการ 31/1 ถนนพัฒนาการ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง
กรุงเทพมหานคร 10250
โทรศัพท์ : 0-2318-7235
อีเมล : chotichinda@chotichinda.com

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เลขที่ 239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ : 053-941-300 โทรสาร : 053-217-143
อีเมล : contact@cmu.ac.th

บริษัท ดีเคดี คอนซัลแตนท์ จำกัด

เลขที่ 1199 อาคารปิยวรรณ ชั้น 8 ถนนพหลโยธิน แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ : 0-2619-9931 โทรสาร : 0-2619-9932
อีเมล : dc@decade.co.th